

การศึกษาเรื่อง “คู่กับคน: อำนาจและการต่อต้านขัดขึ้น” มีความมุ่งหมายเพื่อหาคำตอบว่า การต่อต้านขัดขึ้นการครอบงำของอำนาจโดยสามัญชนคนธรรมดาามีความเป็นไปได้หรือไม่ โดยใช้คู่กซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นพื้นที่ซึ่งอุดมด้วยการครอบงำของอำนาจ และกลไกของอำนาจ โดยเฉพาะกลไกหรือเทคโนโลยีการสร้างวินัย มีปฏิบัติการที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนที่สุด โดยใช้แนวคิดเรื่องอำนาจและการต่อต้านขัดขึ้นซึ่งศึกษาโดยใช้ปฏิบัติการวาทกรรมของฟูโกต์เป็นกรอบในการศึกษา ฟูโกต์เสนอว่า (1) อำนาจไม่ได้มีลักษณะเหมือนสิ่งของซึ่งใครสามารถแสวงหา ฉวยชิง หรือแบ่งปันแก่ผู้อื่น (2) ความสัมพันธ์เชิงอำนาจไม่ใช่ความสัมพันธ์ซึ่งอยู่ภายนอกหรือแยกอย่างเด็ดขาด เป็นเอกเทศ จากความสัมพันธ์ในสังคมชุดอื่น แต่ปรากฏในความสัมพันธ์ทางสังคมที่กล่าวมาแล้ว และทันทีที่ความสัมพันธ์เหล่านี้เกิดการแบ่งแยก ความไม่เท่าเทียม หรือเสียศูนย์ไปชั่วขณะ โดยอาการที่กล่าวแล้วก็อาจเป็นผลมาจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจซึ่งอยู่ในความสัมพันธ์ทางสังคมนั้น (3) อำนาจดำรงอยู่ทุกแห่งหน ซึ่งหมายความว่าความสัมพันธ์เชิงอำนาจมีหลายซับซ้อน ปรากฏอยู่ และมีบทบาทในความสัมพันธ์ชุดต่างๆ และเป็นฐาน เป็นปริณทล ซึ่งก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวและเลื่อนไหลของอำนาจจากจุดหนึ่งไปยังจุดอื่น ทันทีที่มีช่องว่างขึ้น (4) ความสัมพันธ์เชิงอำนาจมีทั้งที่เกิดขึ้นโดยเจตนาและไม่ใช่อัตวิสัย (intentional and nonsubjective) หมายความว่าไม่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจใดที่เกิดขึ้นโดยปราศจากเป้าหมายและจุดมุ่งหมาย แต่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่าความสัมพันธ์เชิงอำนาจทั้งหมดต้องเป็นผลมาจากทางเลือกและการตัดสินใจของปัจเจกบุคคล และ (5) ณ ที่ใดก็ตามที่อำนาจปรากฏ ที่นั่นย่อมมีการต่อต้านขัดขึ้น ด้วยเหตุนี้การต่อต้านขัดขึ้นจึงมิใช่สิ่งที่ยอยู่นอกความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และการดำรงอยู่ของอำนาจก็ขึ้นกับการต่อต้านขัดขึ้น ณ จุดต่างๆ ในความสัมพันธ์ทางสังคม

ผู้ศึกษาได้แจกแจงปฏิบัติการของอำนาจที่กระทำผ่านการทำนียบความปกติ/ไม่ปกติ ซึ่งส่งผลต่อ “ความเป็นธรรมชาติ” และความชอบธรรมของการใช้เทคโนโลยีการสร้างวินัยและความเคร่งครัดรัดกุมของระบอบคุก ในขณะที่เดียวกันก็สะท้อนให้เสียงของผู้ต้องขังเจียบลง ผ่านภาพของคุกซึ่งสะท้อนในงานสารคดีเกี่ยวกับคุก เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับภาพอันเกิดจากการปล่อยให้ผู้ต้องขังได้แสดงการโต้แย้งจากรอบนอก ในปริณทลต่างๆ เสียงโต้แย้งเหล่านี้แสดงให้เห็นการต่อต้านขัดขึ้นกลไกการสร้างวินัย อันประกอบด้วยกำราบพฤติกรรม “ผิดปกติ” ด้วยตารางเวลา การแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรม และการสอดส่องให้ปฏิบัติการของกลไกดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการจัดพื้นที่ หน่วยงาน และจัดวางผู้ต้องขังแต่ละคน ซึ่งมีภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา และการกระทำความผิด แตกต่างกันลงในพื้นที่ให้เหมาะกับภูมิหลังดังกล่าว รวมทั้งการต่อต้านขัดขึ้นระบอบคุกซึ่ง “ตัดอิสระภาพ” ในการดำรงชีวิตทางสังคมในรูปแบบเดิม โดยเฉพาะการดำรงชีวิตในครอบครัว และการขัดขึ้นการเปลื้องตัวตนหรืออัตลักษณ์ทางสังคม โดยอาศัยเกณฑ์การชี้ขาดและวินัยของศาสนาเป็นเครื่องมือในการต่อต้านขัดขึ้น

อย่างไรก็ตาม การต่อต้านขัดขึ้นที่เกิดขึ้น ก็อาจถูกฉวยชิงโดยระบอบคุก และถูกใช้เป็นหนทางซึ่งนำไปสู่การเพิ่มเติมและขยายกลไกเชิงอำนาจออกสู่ปริณทลใหม่ที่ผู้ต้องขังสร้างขึ้น ซึ่งก็จะนำไปสู่การต่อต้านขัดขึ้นด้วยรูปแบบใหม่ๆ และในปริณทลอื่นต่อไป